

твердження про те, що права жінок та гендерна рівність є чужими та нелегітимними в мусульманському контексті, і погоджувало б використання насильства як механізму контролю над жінками. Важливіше, ніж будь-коли раніше посилити жіночий голос і підтримати їх національні стратегії з розширення можливостей особистості та колективу так, щоб сприяти демократизації зсередини. Це допоможе забезпеченню права на гендерну рівність як невід'ємне право 600 мільйонів жінок, які становлять половину мусульман у світі.

Джерела та література

1. Гонсалес-Муніс С. Ю. Мовна репрезентація гендера в поезії Едрієнн Річ. *Вісник Дніпропетровського університету*. Серія: Мовознавство. 2015. Вип. 21(2). С. 22–28.
2. Заборона катування: практика Європейського суду з прав людини. Міжнародні нормативні акти та законодавство України / за ред. А. В. Столітнього, С. В. Шмалені. Київ: Норма права, 2019. С. 24–26.
3. Колесніченко Н. М. Універсальність прав людини: сучасні підходи до проблеми. *Наукові праці. Політологія*. 2012. Вип. 178. Том. 166. С. 31–35.
4. Мунтян М. А. Политика, политическая мораль и религия: проблемы взаимоотношения. URL: <http://viperson.ru/wind.php?ID=205784>
5. Zaika A. A. Міжнародно-правові (європейські) стандарти захисту від гендерної дискримінації. *Проблеми законності*. 2018. № 143. С. 30–38.
6. Assembly, UN General. Convention on the elimination of all forms of discrimination against women. 1979. № 13.
7. Assembly, UN General. Universal declaration of human rights. UN General Assembly. 1948. 302.2. P. 14–25.
8. Sabbagh, Suha J. Sex, Lies, & Stereotypes: The Image of Arabs in American Popular Fiction. ADC Issue Paper No. 1990. № 23.
9. Vivienne, W. E. E. The WEMC Research Framework: A Guide for Interrogating Issues of Women's Empowerment. 2008.

Матвійчук Едуард

Донецький національний університет імені Василя Стуса

МІЖКОНФЕСІЙНЕ ПРОТИСТОЯННЯ В НІГЕРІЇ ТА УЧАСТЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Анотація. Метою цього дослідження є з'ясування перспектив вирішення конфлікту в Нігерії, ролі в ньому релігійного фактора, а також впливу міжнародних організацій на встановлення миру та порядку на території Нігерії, яка є державою, де представлені і християнство, й іслам, що не може не викликати особливої уваги. Терористи та терористичні організації, серед яких є одна з найрадикальніших на сьогоднішні — «Боко Харам», виправдовують свою діяльність приналежністю до тієї чи іншої релігійної групи своєрідним трактуванням священних писань.

Ключові слова: Нігерія, «Боко Харам», тероризм, релігія.

Abstract. *The purpose of this study is to clarify the prospects for resolving the conflict in Nigeria, the role of the religious factor in it, as well as the influence of international organizations to establish peace and order in Nigeria, which is a state in which both Christianity and Islam are represented, which, in case, cause a special attention. Terrorists and terrorist organizations, among which one of the most radical today is “Boko Haram”, justify their activities by belonging to one or another religious group, a kind of interpretation in own way of the scriptures.*

Keywords: Nigeria, “Boko Haram”, Terrorism, Religion.

На території Африки орудує приблизно 10 офіційно признаних міжнародних терористичних угруповань, зокрема й одна з найбільш радикальних на сьогодні – «Боко Харам». Вона підриває безпеку не тільки держав басейну озера Чад, а є всесвітньою загрозою, оскільки ставить за мету знищення західних цінностей та розповсюдження радикального ісламу [1; 6].

Важливою складовою залишається й участь міжнародних організацій у вирішенні різноманітних питань, пов'язаних із зазначеною темою. Наприклад, Червоний Хрест займається відновленням районів та реабілітацією постраждалих, що найбільше потерпають від нападів терористів (переважно північна та північно-східна частина Нігерії). ООН, яка виступає в ролі «порадника», «помічника», «колеги» тощо, виряджає спеціальні місії, проводить спільні навчання з армією Нігерії, привертає увагу міжнародних акторів до проблеми. Важлива також діяльність Африканського Союзу (який виступає в ролі інтегруючого орану між державами як всієї Африки, так і держав, що межують з Нігерією, і також страждають від нападів терористів) в розробці та впровадженні спільних та ефективних методів протидії кривдникам [4].

Через відсутність безпеки у регіоні страждають фактично усі колись стабільні держави, зокрема і Буркіна-Фасо, де після зміни влади у січні 2019 р. виникли зародки терористичних угруповань та тероризму загалом, і близько 1,2 мільйона людей потребують гуманітарної допомоги. Усі ці події викликали та продовжують викликати різноманітну реакцію різних держав та організацій. Наприклад, у 2014 р. Рада Безпеки ООН визнала «Боко Харам», як терористичну організацію. Але зауважимо, що при масштабі терористичних актів США визнали її лише у 2013 р., побоюючись, що західне втручання у боротьбу з «Боко Харам» можуть сприйняти на півночі Африки вороже, а уряд Г. Джонатана звинуватити у ворожих настроях проти мусульман [2; 5].

Для більшості країн світу тероризм в Африці здається неподоланим, оскільки африканські держави не мають достатньо ресурсів, щоб боротися самостійно. Традиційно активною є роль Франції у вирішенні ситуації у регіоні басейна Чаду. Як висловився прем'єр Франції у 1995 р. А. Жюппе: «Африка є природним простором французької дипломатії». І на сьогодні Франція не хоче віддавати Західну та Північну Африку самим собі і водночас прагне не допустити в них США та Китай, які зацікавлені у нафтових запасів регіону. Франція стала ініціатором конференції в Аббуджі у 2016 р. за участі світових держав, під час якої ще раз було підкреслено небезпеку «Боко Харам» для спільного стану безпеки [3].

Тимчасом Африканські інститути, як-от Економічне співтовариство країн Західної Африки (ЕКОВАС) і Африканський союз, не демонструють значних результатів, адже їм доводиться боротися з внутрішньою опозицією: чиновники, лобістські угруповання, які нерідко є спонсорами діяльності «Боко Харам» [5].

Основа запропонованої проблеми полягає у комплексному підході з боку політиків та владних кіл держави, релігійних діячів з усього світу, які можуть вплинути на ситуацію, міжнародні інституції, установи та організації, які мають докласти максимум зусиль, щоб не допустити ескалації конфлікту, а навпаки спробують зменшити його до мінімуму, щоб встановити мир. Проблема є дуже важливою для Нігерії та держав озера Чад. Вона потребує швидкого вирішення шляхом створення програм протидії тероризму, відновлення пошкодженої інфраструктури, реабілітації жителів, що зазнали збитків від терористичних нападів.

Джерела та література

1. Boko Haram: Nigeria rolls-out Soft Approach to Counter Terrorism. URL: <https://www.premiumtimesng.com/news/157111-boko-haram-nigeria-rolls-soft-approachcounter-terrorism.html>
2. Brechenmacher S. Achieving Peace in Northeast Nigeria: The Reintegration Challenge. URL: <https://carnegieendowment.org/2018/09/05/achieving-peace-in-northeast-nigeria-reintegration-challenge-pub-77177>
3. Bukarti B. Making peace with enemies: Nigeria's reintegration-of-Boko Haram-fighters. URL: <https://warontherocks.com/2019/03>
4. Red Rose: технологии облегчают оказание гуманитарной помощи в Нигерии. *Международный комитет красного креста*. 2017. URL: <https://www.icrc.org/ru/document/red-rose-tehnologii-oblegchayut-okazanie-gumanitarnoy-pomoshchi-v-nigerii>
5. Watchmen of Lake Chad: Vigilante Groups Fighting Boko Haram. *International Crisis Group*. 2017. URL: <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/244-watchmen-of-lake-chad-vigilante-groups-fighting-boko-haram.pdf>
6. Горохов С. А. Религии народов мира. Москва: Кно-рус, 2010. 422 с.

Кулик Сергій

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ПОЛІТИЧНИЙ МАРАФОН ОЛЕКСАНДРА ЛУКАШЕНКА: «СПОРТСМЕНИ З НАРОДОМ»

Анотація. Розглянуто участь спортсменів Республіки Білорусь в акціях протесту проти фальсифікації на виборах президента країни та подальших дій режиму О. Лукашенка. Встановлено, що громадянська позиція спортсменів набула інституційної організованості і суттєво впливає на перебіг політичних процесів у країні.

Ключові слова: акції протесту, Марш спортсменів, «Свободное объединение спортсменов Беларуси» (SOS BY), «Білоруський фонд спортивної солідарності», санкції МОК.